

ASAL FAKTÖRLER

E-kitapların ayrık dünyaları

ÇETİN KAYA KOÇ koc@krip.to

2009 yılında ABD’de elektronik veya kağıt formatında toplam 71 milyar dolarlık kitap satıldı. Ne çok büyük ne de çok küçük bir pazar ama kitaplar entellektüel, teknik ve iş hayatlarımız içinde her zaman belirleyici faktörlerden. Diğer yandan, kitap dünyası büyük değişimlerin eşiğine gelmiş durumda. Hiç bir şey eskisi gibi olmayacak. Nasıl elektronik müziğin icadı, son 50 yılda plak, kaset, CD üzerine kurulmuş müzik dünyasını darmadağın ettiyse, e-kitabın icadı da kağıt üzerine kurulu kitap dünyasını darmadağın edebilir.

Müzik dünyasının geçirdiği evrimi izlemiş olmanın avantajının farkında olduklarını düşünüyorum. İrili ufaklı yayınevleri ve e-kitap teknoloji şirketleri geçen hafta BookExpo konferansında bir araya geldiler. Benim aldığım izlenim, hala bir konsensüs oluşmamış olsa bile, gruplaşmaların olduğu ve kurumların harekete geçtiği yönünde.

Gelişmelere yayınevleri ve kitapseverler açısından bakıldığında ilk dikkati çeken şey, kitap formatlarının ayrık dünyası. Ayrık cihazlar ve formatlar tüketicileri itiyor. Kağıt bir kitap aldığınızda, evinizin istediğiniz odasında tutabilirsiniz ama Amazon Kindle ve Apple iPad kitapları ayrı dünyalarda yaşıyor. Birinde aldığınız kitabı diğerinde okumanız mümkün değil. E-kitaplar ayrık dünyalara ait ve bu iyi bir şey değil. Sonuç olarak, tüketiciler bağımsızlık isteyecektir. Aynı kitabı 3-4 farklı formatda 3-4 farklı cihaz için almak istemeyeceklerdir. Bu sadece bir maliyet problemi değil, bir kolaylık problemi.

Yayınevleri bu kavgada tüketicilerden yana. Tek bir format istiyorlar. Ancak, farklı sistemlerin sayısal haklar yönetim (DRM) sistemleri de farklı ve herkesin ortak korkusu korsanlık.

Eninde sonunda olacak şeyler var: Tamamıyla elektronik kitapevleri, tablet bilgisayarların yayılması, yayınevlerinin konsolidasyonu ve tüketicilerin birbirlerine e-kitap ödünç verebilmeleri. Bunlar olana kadar, kağıt kitaplar gayet sağlıklı bir şekilde yaşamlarına devam edeceklerdir.